

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การบริหารวิชาการโรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๐ จังหวัดสมุทรสาคร” ครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารวิชาการโรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๐ จังหวัดสมุทรสาคร เพื่อเปรียบเทียบการบริหารวิชาการโรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๐ จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและเพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะการบริหารวิชาการโรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๐ จังหวัดสมุทรสาคร ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ครูผู้สอนและนักเรียนโรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๐ จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน ๒๔๗ คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การหาค่าความถี่และค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติทดสอบค่าที (t-test) และสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance : F-test) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์วิเคราะห์สถิติสำเร็จรูป ผู้วิจัยมีประเด็นจากผลวิเคราะห์ข้อมูลที่จะนำมาสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารวิชาการโรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๐ จังหวัดสมุทรสาคร” สามารถสรุปผลการศึกษาวิจัย ได้ดังนี้

๕.๑.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ พบว่า ครูและนักเรียนเป็นหญิง มีจำนวน ๑๘๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๒๙ และเป็นชายจำนวน มีจำนวน ๑๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๗๑

อายุ พบว่า ครูและนักเรียนมีอายุระหว่าง ๑๐-๑๕ ปี มีจำนวน ๑๒๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๗๖ รองลงมา ได้แก่ อายุ ๑๖-๒๕ ปี มีจำนวน ๑๐๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๖๗ อายุ ๔๖ ปีขึ้นไป มีจำนวน ๒๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๙.๗๖ อายุ ๓๖-๔๕ ปี มีจำนวน ๒๑ คน คิดเป็น ร้อยละ ๗.๐๗ และอายุ ๒๖-๓๕ ปี มีจำนวน ๒๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๗๓

ระดับการศึกษา พบว่า นักเรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวน ๑๒๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๗๖ รองลงมา ได้แก่ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีจำนวน ๑๐๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๖๗ ครูอยู่ในระดับปริญญาตรี มีจำนวน ๖๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๒๐ และระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ ๓.๓๗

สถานะ พบว่า นักเรียน มีจำนวน ๒๒๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๖.๔๓ และเป็นครูผู้สอน มีจำนวน ๗๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๕๗

๕.๑.๒ ผลการวิเคราะห์การบริหารวิชาการโรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๐ จังหวัดสมุทรสาคร

โดยภาพรวม ครูผู้สอนและนักเรียน มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการโรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๐ จังหวัดสมุทรสาคร อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๙๔ เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงจากมากไปหาน้อย การวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน การนิเทศการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับน้อยที่สุด ได้แก่ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ตามลำดับ เมื่อจำแนกเป็นรายด้านสรุปได้ดังนี้

๑. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ครูผู้สอนและนักเรียน โรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์ มีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๙๔ เรียงลำดับมากไปหาน้อย ๓ ลำดับ เปิดโอกาสให้ครู และนักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๒๕๕๑ และจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมายและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้อย่างเหมาะสม มีการกำหนดสาระการเรียนรู้ที่บูรณาการ การเรียนรู้ระดับชาติที่สอดคล้องกับหลักสูตรมาตรฐานสากล และมีการวิจัยพัฒนาหลักสูตรให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง และเป็นต้นแบบให้กับสถานศึกษาอื่น ตามลำดับ

๒. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ครูผู้สอนและนักเรียน โรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์ มีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๗๗ เรียงลำดับมากไปหาน้อย ๓ ลำดับ มีการวางแผนการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผน การจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และติดตามการเรียนการสอนโดยความร่วมมือและช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตรเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกันตาม ความเหมาะสม ตามลำดับ

๓. การการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ครูผู้สอนและนักเรียน โรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์ มีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๙๔ เรียงลำดับมากไปหาน้อย ๓ ลำดับ ติดตามประเมินผลการพัฒนา การใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา สถานศึกษาสนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา และประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการผลิต จัดทำ พัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อ การจัดการเรียนการสอน และมีการจัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ร่วมกันรวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ ตามลำดับ

๔. การนิเทศการศึกษา ครูผู้สอนและนักเรียนโรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์ มีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๑ เรียงลำดับมากไปหาน้อย ๓ ลำดับ สถานศึกษามีผู้เชี่ยวชาญหรือชำนาญด้านการนิเทศการศึกษาที่เพียงพอ แลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์การจัดระบบนิเทศศึกษากับสถานศึกษาอื่น และติดตาม ประสานงานกับหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อพัฒนาระบบกระบวนการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนของสถานศึกษา ตามลำดับ

๕. การวัด ประเมินผล และเทียบโอนการศึกษา ครูผู้สอนและนักเรียน โรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์ มีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๖ เรียงลำดับมากไปหาน้อย ๓ ลำดับ จัดให้มีการเทียบโอนการศึกษาจากสถานศึกษาอื่นตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด จัดทำระบบสารสนเทศในการวัด ประเมินผล และเทียบโอนการศึกษาอย่างเป็นระบบ และมีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาช่วยในการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนการศึกษา มีการติดตามการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนการศึกษาทุกภาคเรียน และส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผลประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดเป็นหลักสำคัญ ตามลำดับ

๕.๑.๓ ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนและนักเรียนที่มีต่อการบริหารวิชาการโรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๐ จังหวัดสมุทรสาคร

ผลการวิจัยจากการเปรียบเทียบการบริหารวิชาการโรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๐ จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานะ ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (t – test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) และการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's) ผลการเปรียบเทียบสรุปผลได้ดังนี้

สมมติฐานที่ ๑ ครูผู้สอนและนักเรียน ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการโรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๐ จังหวัดสมุทรสาคร แตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์ โดยการทดสอบค่า (t-test) พบว่า ครูผู้สอนและนักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารวิชาการโรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๐ จังหวัดสมุทรสาคร ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๒ ครูผู้สอนและนักเรียน ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการโรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๐ จังหวัดสมุทรสาคร แตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way Analysis of Variance: ANOVA) พบว่า ครูผู้สอนและนักเรียนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารวิชาการโรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๐ จังหวัดสมุทรสาคร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๓ ครูผู้สอนและนักเรียนที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการโรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๐ จังหวัดสมุทรสาคร แตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way Analysis of Variance: ANOVA) พบว่า ครูผู้สอนและนักเรียน ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารวิชาการโรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๐ จังหวัดสมุทรสาคร ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๔ ครูผู้สอนและนักเรียน ที่มีสถานะต่างกัน มีความคิดเห็นการบริหารวิชาการ โรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๐ จังหวัดสมุทรสาคร แตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์ โดยการทดสอบค่า (t-test) พบว่า ครูผู้สอนและนักเรียนที่มีสถานะต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารวิชาการโรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๐ จังหวัดสมุทรสาคร ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕.๑.๔ สรุปปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะการบริหารวิชาการโรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๐ จังหวัดสมุทรสาคร

๑. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า มีประเด็นความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคมากที่สุดคือ หลักสูตรแกนกลางในปัจจุบันมีเนื้อหาเกินไปในด้านจัดสาระการเรียนรู้ ๘ กลุ่มสาระ และสัดส่วนมาตรฐานและตัวชี้วัดไม่ชัดเจน ข้อเสนอแนะมีประเด็นความคิดเห็นมากที่สุดคือ ปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับการพัฒนาและความเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจปัจจุบันและอนาคต

๒. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ พบว่า มีประเด็นความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคมากที่สุดคือ ขาดทักษะกระบวนการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง ข้อเสนอแนะมีประเด็นความคิดเห็นมากที่สุดคือ ควรใช้สถานการณ์จริงในการจัดการเรียนการสอน

๓. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พบว่า มีประเด็นความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค มากที่สุดคือ ครูผู้สอนไม่ค่อยได้ใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอน ข้อเสนอแนะมีประเด็นความคิดเห็นมากที่สุดคือ ครูผู้สอนควรมีการนำสื่อมาจัดการเรียนการสอนบ้าง เพื่อที่จะทำให้นักเรียนได้เกิดความสนใจในการเรียนรู้

๔. การนิเทศการศึกษา พบว่า มีประเด็นความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค มากที่สุดคือ ไม่เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการนิเทศการศึกษา ข้อเสนอแนะมีประเด็นความคิดเห็นมากที่สุดคือ ควรเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการนิเทศการศึกษา

๕. การวัด ประเมินผล และเทียบโอนการศึกษา พบว่า มีประเด็นความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค มากที่สุดคือ การวัดผลยังไม่ครอบคลุมสมรรถนะของผู้เรียนทุกด้าน ข้อเสนอแนะมีประเด็นความคิดเห็นมากที่สุดคือ ควรวัดผลตามสมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารวิชาการโรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๐ จังหวัดสมุทรสาคร” มีข้อค้นพบประเด็นของผลการวิจัยนำมาเสนอ เพื่อทำการอภิปรายผลและประกอบแนวคิดทฤษฎีผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

๕.๒.๑ การบริหารวิชาการโรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๐ จังหวัดสมุทรสาคร

๑. การบริหารวิชาการโรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๐ จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการโรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๐ จังหวัดสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพราะครูผู้สอน นักเรียนให้ความสำคัญกับการบริหารวิชาการในทุกด้าน ซึ่งสอดคล้อง

กับงานวิจัยของ **กรวรรณ จันทน์ผา** ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนระดับช่วงชั้นที่ ๑-๒ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต ๒” ผลการวิจัยพบว่า ๑. ระดับการบริหารงานวิชาการระดับช่วงชั้นที่ ๑-๒ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต ๒ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และระดับคุณภาพของผู้เรียนระดับช่วงชั้นที่ ๑-๒ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต ๒ ในภาพรวมอยู่ในระดับดี ๒. การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน คือ การบริหารงานวิชาการด้านการวัดผลประเมินผล และการเทียบโอนการเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน^๑ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ **นวรรตน์ ทิพย์ธนสาร** ได้ทำวิจัยเรื่อง “การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม.เขต ๑” ผลการวิจัยพบว่า ๑. สภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม.เขต ๑ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ๒. สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม.เขต ๑ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ๓. สภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม.เขต ๑ ของโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาไม่แตกต่างกัน ๔. สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม.เขต ๑ ของโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาไม่แตกต่างกัน^๒

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จากการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เพราะมีการศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาตามแผนปฏิบัติการศึกษา วิเคราะห์หลักสูตร ข้อมูลสารสนเทศ สภาพปัญหา ความต้องการของสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น สภาพแวดล้อมเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายของสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมายคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๒๕๕๑ มีการกำหนดสาระการเรียนรู้ที่บูรณาการเรียนรู้รู้อยู่ระดับชาติที่สอดคล้องกับหลักสูตรมาตรฐานสากล ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับงานของ **สำนักงานนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ** ได้กล่าวถึงการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นของตนเอง โดยวิธีการดังนี้ ๑. จัดให้มีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรขึ้นเพื่อทันกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และเป็นต้นแบบให้กับสถานศึกษาอื่น ๒. จัดทำหลักสูตรที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ๓. จัดให้มีรายวิชาต่าง ๆ ครบถ้วน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ของกระทรวงศึกษาธิการ ๔. เพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาให้สูงและ

^๑กรวรรณ จันทน์ผา, “การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนระดับช่วงชั้นที่ ๑-๒ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต ๒”, **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, ๒๕๕๑).

^๒นวรรตน์ ทิพย์ธนสาร, “การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม.เขต ๑”, **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต**, (สาขาการบริหารการศึกษา), (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม, ๒๕๕๗).

ลึกซึ้งมากขึ้น สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ได้แก่ การศึกษาด้านศาสนา ดนตรี นาฏศิลป์ กีฬา อาชีวศึกษา การศึกษาที่ส่งเสริมความเป็นเลิศ ผู้บกพร่อง พิการ และการศึกษาทางเลือก ๕. เพิ่มเติมเนื้อหาสาระของ รายวิชาที่สอดคล้องสภาพปัญหาความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และมุ่งสู่ความเป็นสากล^๓ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ประชุม บำรุงจิตร์** ได้วิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่าง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการกับความผูกพันต่อโรงเรียนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก” ผลการวิจัยพบว่า ๑. ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และด้านการนิเทศการศึกษา ๒. ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก มีความผูกพันต่อโรงเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับสูง เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านความเชื่อถ้อยยอมรับเป้าหมายและคุณค่าของโรงเรียน ด้านความเต็มใจในการปฏิบัติงานอย่างสูงเพื่อทำประโยชน์ให้โรงเรียน และด้านความต้องการที่จะรักษาความเป็นสมาชิกของโรงเรียน ๓. การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการกับความผูกพันต่อโรงเรียนของครู มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง^๔

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ จากการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เพราะมีการวางแผนการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดกระบวนการเรียนรู้ ที่มีบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม คุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาและส่งเสริมให้ครูมีการทำวิจัยในชั้นเรียน และนำผลไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานของ **สำนักงานนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ** กล่าวถึงแนวทางการปฏิบัติเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามแนวปฏิรูปการศึกษาไว้ดังนี้ ๑. ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ๒. ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา การเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและการปฏิบัติจริง การส่งเสริมให้รักการอ่านและใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การผสมผสานความรู้ต่าง ๆ ให้สมดุลกัน ปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระกิจกรรม ทั้งนี้โดยจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ และการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม ๓. จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระ

^๓สำนักงานนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, **คู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล**, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สหกรณ์ชุมนุมการเกษตรแห่งประเทศไทย, ๒๕๔๖), หน้า ๔๒-๕๐.

^๔ประชุม บำรุงจิตร์, “ความสัมพันธ์ระหว่าง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการกับความผูกพันต่อโรงเรียนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก”, **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (สาขาการบริหารการศึกษา)**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, ๒๕๕๑).

ต่าง ๆ โดยเน้นการนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร เช่น นิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกันหรือแบบอื่น ๆ ตามความเหมาะสม ๔. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม^๕ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ **สฤณี กุลภา** ได้วิจัยเรื่อง “การบริหารงานวิชาการตามแนวทางการการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต ๑” ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการตามแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของข้าราชการ ครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการตามแนวทาง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่มีค่ามากใน ๓ อันดับแรก พบว่า ด้านที่มีค่าสูงที่สุด คือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ รองลงมาได้แก่ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาและด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา^๖ ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัย **พระมหาภูมินทร์ สาทโร (อุนอฺุทรณ์)** ได้วิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความคิดเห็นในการพัฒนา การเรียนการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต ๓” ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นในการพัฒนางานการเรียนการสอนของครู โดยภาพรวม ด้านการทำแผนการสอนอยู่ในระดับมาก การใช้สื่ออยู่ในระดับมาก ด้านการวัดและการประเมินผลอยู่ในระดับมากปัจจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นในการพัฒนางานวิชาการด้านการสอนของครูทุกด้านมีระดับคุณภาพอยู่ในระดับดี อาจกล่าวได้ว่าปัจจัยต่าง ๆ เช่น การสนับสนุนของผู้บริหาร วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ การนิเทศการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน ครูมีความรู้ เทคนิคและประสบการณ์การสอนมาก ความคิดเห็นในการพัฒนางานวิชาการด้านการสอนของครูดีเช่นกันทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจัย ต่าง ๆ ช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีการจัดการเรียนการสอน และพัฒนาการสอนได้ดีขึ้นอันจะนำไปสู่ผลการเรียนรู้ที่ดีขึ้นของนักเรียน”

การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จากการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เพราะมีการศึกษาวิเคราะห์ วิจัยความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนการสอน สนับสนุนให้ครูผลิต พัฒนาสื่อ นวัตกรรมที่สมัยใหม่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีส่วนร่วมในการวางแผนการใช้บำรุงรักษาสื่อการเรียนการสอนและสนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ติดตามประเมินผล การพัฒนาการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และมีการปรับปรุง สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัย **กรมวิชาการ** ได้กล่าวเกี่ยวกับสื่อการเรียนรู้ไว้ว่า การเรียนรู้ของเด็ก

^๕สำนักงานนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, **คู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล**, หน้า ๓๔-๓๕.

^๖สฤณี กุลภา, “การบริหารงานวิชาการตามแนวทางการการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต ๑”, **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาการบริหารการศึกษา)**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, ๒๕๔๗).

^๗พระมหาภูมินทร์ สาทโร (อุนอฺุทรณ์), “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความคิดเห็นในการพัฒนาการเรียนการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต ๓”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒).

จะเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ เรียนรู้ได้จากสื่อการเรียนและแหล่งการเรียนรู้ทุกประเภทรวมทั้งจากเครือข่ายการเรียนรู้ต่างๆ ที่มีอยู่รอบตัวเอง ผู้เรียน ผู้สอนสามารถจัดทำและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ขึ้นเอง หรือนำสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัวและในระบบสารสนเทศมาใช้ในการเรียนรู้โดยใช้วิจารณญาณในการเลือกใช้สื่อ และแหล่งเรียนรู้ โดยเฉพาะหนังสือเรียนควรมีเนื้อหาสาระครอบคลุมตลอดช่วงชั้น สื่อสิ่งพิมพ์ควรจัดให้มีอย่างเพียงพอ ทั้งนี้ควรให้ผู้เรียนสามารถยืมได้จากศูนย์สื่อหรือห้องสมุดของสถานศึกษา ลักษณะของสื่อการเรียนรู้ที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ควรมีความหลากหลายทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และสื่ออื่น ๆ ซึ่งช่วยส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณค่า น่าสนใจ ชวนคิด ชวนติดตาม เข้าใจได้ง่าย และรวดเร็ว รวมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง ลึกซึ้งและต่อเนื่องตลอดเวลา เพื่อให้การใช้สื่อการเรียนรู้เป็นไปตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง โรงเรียน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานควรดำเนินการดังนี้ ๑. จัดทำและจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ ๒. ศึกษา ค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ๓. จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน และสำหรับเสริมความรู้ของผู้สอน ๔. ศึกษาวิธีการเลือก และการใช้สื่อการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสม หลากหลายและสอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคลอย่างสม่ำเสมอ ๕. ศึกษาวิธีการวิเคราะห์ และประเมินคุณภาพมาตรฐานสื่อการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นเองและที่เลือกนำมาใช้ประกอบการเรียนรู้ โดยมีการวิเคราะห์และประเมิน สื่อการเรียนรู้ที่ใช้อยู่เป็นประจำสม่ำเสมอ ๖. จัดหาหรือจัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียนและชุมชน เพื่อการศึกษาค้นคว้าแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ และพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ๗. จัดให้มีเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษาท้องถิ่น ชุมชน และสังคมอื่น ๆ ๘. จัดให้มีการกำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับสื่อและการใช้สื่อการเรียนรู้เป็นระยะ ๆ” ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ **สุพจน์ อริยะจักร** ได้วิจัยเรื่อง “การศึกษาการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียน การสอนของโรงเรียนวัดปากล่อง สำนักงานการประถมศึกษา อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน” การจัดสื่อการเรียนของโรงเรียน วัดปากล่อง เกี่ยวกับการที่ครูจัดทำ จัดหา หรือจัดสร้างขึ้น ร่วมกับนักเรียน มีจำนวนน้อยเกินไป ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพ นอกจากนั้น สื่อต่าง ๆ ที่จัดหาเพิ่มนั้นมักเป็นสื่อทั่วไป ขาดจุดมุ่งหมายการนำไปใช้อย่างเด่นชัด ต้องการให้ครู และนักเรียนเป็นผู้ผลิตช่วยกัน จะให้ประโยชน์ตรงตามที่ต้องการใช้มากกว่า และที่สำคัญสื่อบางอย่างที่ผ่านกระบวนการผลิตใช้เองจะกระชับและตรงเป้าหมาย ตลอดจนสามารถทดลองใช้ให้เหมาะสมกับท้องถิ่นได้ดีกว่า สำหรับความต้องการอยากให้โรงเรียนจัดสื่อการเรียนเพิ่มเติมขึ้น ผู้เข้าร่วมประชุมได้อภิปราย และสรุปว่าอยากให้ จัดหาสื่อที่ทันสมัย ประเภทเครื่องมือหรือโสตทัศนูปกรณ์ ซึ่งเป็นตัวกลางหรือทางผ่านของความรู้ที่จะถ่ายทอดไปยังครูและนักเรียน สื่อประเภทนี้ ได้แก่ เครื่องบันทึกเสียง เครื่องฉายข้ามศีรษะและอยากให้ทางคณะครู เน้นการใช้สื่อประเภทเทคนิคหรือวิธีการมากขึ้นกว่าเดิม เพราะการเรียนการสอนต้องอาศัยเทคนิคบางประการเข้าช่วยจึงจะทำให้ได้ผลดีจะใช้เพียงวัสดุ หรือเครื่องมือ

^๔กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔**, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, ๒๕๔๕), หน้า ๒๓-๒๔.

อย่างหนึ่งอย่างใดไม่ได้ ควรมีการวางแผนการใช้สื่อการสอนล่วงหน้าทุกครั้ง และมีการจัดหาสื่อ การ
ใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย ประการสำคัญควรเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา^๙

การนิเทศการศึกษา จากการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น
รายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เพราะมีการเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผน และ
กำหนดจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา มีการจัดระบบการนิเทศวิชาการและการเรียนการสอนใน
รูปแบบที่หลากหลายภายในสถานศึกษาเป็นประจำ ประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการนิเทศ
การศึกษาในสถานศึกษา ติดตาม ประสานงานกับหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อพัฒนาระบบกระบวนการนิเทศ
งานวิชาการและการเรียนการสอนของสถานศึกษา และนำผลการนิเทศชี้แจงให้ผู้สอนทราบเพื่อนำผลไป
ปรับปรุง พัฒนา การนิเทศการศึกษาที่เหมาะสมและทันสมัยต่อสภาพสังคมในยุคปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้อง
กับงานของ **สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ** ได้สรุปจุดมุ่งหมายที่สำคัญของการนิเทศ
การศึกษา ดังนี้ ๑. เพื่อพัฒนาคน การนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการทำงานร่วมกับครูและบุคลากรทาง
การศึกษา เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของครู และบุคลากรทางการศึกษาไปในทางที่ดีขึ้น ๒. เพื่อพัฒนางาน
เป้าหมายสุดท้ายของการนิเทศการศึกษาอยู่ที่นักเรียนซึ่งเป็นผลผลิต จากการสอนครูและบุคลากรทางการ
ศึกษา ดังนี้ การนิเทศจึงมีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาการเรียน การสอนให้ดีขึ้น ๓. เพื่อสร้างความสัมพันธ์
การนิเทศการศึกษา เป็นการช่วยเหลือไม่ใช่ว่าการตรวจหรือจับผิด แต่เป็นการร่วมกันรับผิดชอบ ร่วมกัน
ทำงานเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ๔. เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ การนิเทศการศึกษา มุ่งส่งเสริมให้
ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องเกิดขวัญและกำลังใจใน การทำงาน^{๑๐} และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ
ปรียวัณย์ ขุนสังข์ ได้วิจัยเรื่อง “การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาล จังหวัด
นนทบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดเทศบาล
จังหวัดนนทบุรีโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยด้านการนิเทศเพื่อพัฒนาการเรียน
การสอนมีค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติมากที่สุด^{๑๑}

การวัด ประเมินผล และเทียบโอนการศึกษา จากการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับ
มาก พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เพราะมีการกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติใน
การวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผล ประเมินผล ดำเนินการ
วัดผล ประเมินผล การเรียนรู้จากกระบวนการปฏิบัติงาน และประเมินผลงานตามสภาพจริงในแต่ละ
รายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดเป็นหลักสำคัญให้สอดคล้องกับมาตรฐาน
การเรียนรู้อย่างเป็นระบบ พัฒนาเครื่องมือวัดผลประเมินผลให้ได้มาตรฐานด้วยวิธีการที่หลากหลาย
นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาช่วยในการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐาน

^๙สุพจน์ อริยะจักร, “การศึกษาการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนของ
โรงเรียนวัดปากคลอง สำนักงานการประถมศึกษา อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต,
(สาขาการบริหารการศึกษา), (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๘).

^{๑๐}สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, **หลักสูตรและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตาม
ธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ**, (กรุงเทพมหานคร: การศาสนา, ๒๕๔๓), หน้า ๓๗.

^{๑๑}ปรียวัณย์ ขุนสังข์, “การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาล จังหวัดนนทบุรี”,
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (สาขาการบริหารการศึกษา), (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา,
๒๕๕๐).

ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับงานของ **สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ** ได้กล่าวถึง การวัดผล ประเมินผล งานทะเบียน เทียบโอนผลการเรียน ดังนี้ การพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผล ๑. เข้ารับการอบรมพัฒนาการจัดสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล เพื่อให้ครูได้มีความรู้ความเข้าใจ ๒. จัดสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับผลการเรียนที่คาดหวัง (มาตรฐานชั้นปี) สารการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และสภาพผู้เรียน ๓. นำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการสร้างเครื่องมือ และใช้เป็นเครื่องมือวัดผลและประเมินผล ๔. พัฒนา ปรับปรุงให้มีคุณภาพและมาตรฐาน^{๑๒} และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ประพันธ์ เม้าเวียงเก** ได้วิจัยเรื่อง “การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต ๒” ผลการวิจัยพบว่า ๑. ความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต ๒ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ที่มีค่ามากใน ๓ อันดับแรก พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ การแนะแนวการศึกษา รองลงมาได้แก่ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ตามลำดับ^{๑๓}

๕.๒.๒ ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนและนักเรียนที่มีต่อการบริหารวิชาการโรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๐ จังหวัดสมุทรสาคร

๑. จากผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนและนักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารวิชาการโรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๐ จังหวัดสมุทรสาคร ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เพราะเพศที่แตกต่างกันของครูผู้สอนและนักเรียน ไม่ส่งผลต่อความคิดเห็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๐ จังหวัดสมุทรสาคร ที่ไม่แตกต่างกัน

๒. จากผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนและนักเรียนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารวิชาการโรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๐ จังหวัดสมุทรสาคร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เพราะอายุของครูผู้สอนและนักเรียนที่มีความแตกต่างกัน ส่งผลให้มีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการโรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๐ จังหวัดสมุทรสาคร แตกต่างกัน เนื่องจากอายุ ๔๕ ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการมากกว่าอายุ ๑๐-๑๕ ปี และอายุ ๒๖-๓๕ ปี

^{๑๒}สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, **คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู**, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, ๒๕๕๒), หน้า ๑๘-๒๑.

^{๑๓}ประพันธ์ เม้าเวียงเก, “การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต ๒”, **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (สาขาการบริหารการศึกษา)**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, ๒๕๕๘).

๓. จากผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนและนักเรียน ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารวิชาการโรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๐ จังหวัดสมุทรสาคร ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เพราะระดับการศึกษาของครูผู้สอนและนักเรียนที่แตกต่างกัน ไม่ส่งผลต่อความคิดเห็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๐ จังหวัดสมุทรสาคร ไม่แตกต่างกัน

๔. จากผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนและนักเรียนที่มีสถานะต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารวิชาการโรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๐ จังหวัดสมุทรสาคร ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เพราะสถานะของครูผู้สอนและนักเรียนแตกต่างกัน ไม่ส่งผลต่อความคิดเห็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๐ จังหวัดสมุทรสาคร ไม่แตกต่างกัน

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารวิชาการโรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๐ จังหวัดสมุทรสาคร” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ครู และนักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พร้อมทั้งปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับการพัฒนาและความเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจปัจจุบันและอนาคต

๒. ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ โรงเรียนควรมีการวางแผนการพัฒนาระบบการเรียนรู้ในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และควรใช้สถานการณ์จริงในการจัดการเรียนการสอน

๓. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โรงเรียนควรติดตามประเมินผลการพัฒนา การใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา สถานศึกษาสนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา และสนับสนุนให้ครูผู้สอนควรมีการนำสื่อมาจัดการเรียนการสอนบ้าง เพื่อที่จะทำให้นักเรียนได้เกิดความสนใจในการเรียนรู้

๔. ด้านการนิเทศการศึกษา โรงเรียนควรมีผู้เชี่ยวชาญหรือชำนาญด้านการนิเทศการศึกษา มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์การจัดระบบนิเทศศึกษากับโรงเรียนอื่น และควรเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการนิเทศการศึกษา

๕. ด้านการวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน โรงเรียนควรจัดให้มีการเทียบโอนการศึกษาจากสถานศึกษาอื่นตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด จัดทำระบบสารสนเทศอย่างเป็นระบบ ควรมีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาช่วยในการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนการศึกษา และควรวัดผลตามสมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีแนวทางในการสนับสนุนการทำการวิจัยครั้งต่อไปในประเด็นต่อไปนี้

๑. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูและผู้บริหารที่มีต่อการบริหารวิชาการในเขตกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัดเพื่อความหลากหลายของข้อมูล

๒. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษารูปแบบและวิธีการแก้ไขปัญหาในการบริหารวิชาการโรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๐ จังหวัดสมุทรสาคร ศึกษาเชิงลึก โดยมีการสัมภาษณ์/ภาคสนาม

๓. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารวิชาการโรงเรียน

๔. ควรศึกษาสาเหตุของปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน